

NARODOWY
BANK POLSKI

FAKE NEWSY

Lekcje z NBP

FAKE NEWSY. Jak je rozpoznać i jak się przed nimi obronić?

SCENARIUSZ LEKCJI
DLA UCZNIÓW
SZKÓŁ PONADPODSTAWOWYCH
INFORMATYKA

EDUKACJA NBP
NBP.PL/EDUKACJA

SKRÓCONY OPIS LEKCJI

W czasie lekcji uczniowie poznają zjawisko dezinformacji. Dowiedzą się, jakie elementy ją tworzą i jak wpływa na bezpieczeństwo młodych ludzi funkcjonujących w sferze cyfrowych finansów. Nauczą się również, jak krytycznie oceniać jakość informacji w Internecie.

CELE LEKCJI

Uczeń:

- poznaje podstawowe pojęcia związane z informacją,
- potrafi krytycznie oceniać
- wie, że fake newsy mogą negatywnie wpływać na podejmowanie decyzji finansowych, utrwała zasady bezpieczeństwa w sieci.

SŁOWA KLUCZOWE

- fakt, opinia, dezinformacja, misinformacja, fake news, deepfake, boty, farmy trolli

METODA PROWADZENIA ZAJĘĆ

- miniwykład,
- ćwiczenia moderowane przez nauczyciela,
- dyskusja z elementami burzy mózgów.

MATERIAŁY DYDAKTYCZNE

- komputer, tablica interaktywna,
- zasoby internetowe.

ZAŁĄCZNIKI:

- Broszura „Bezpieczne płatności w sieci”/inne

CZAS TRWANIA ZAJĘĆ

- 1 godzina dydaktyczna

01 PROPONOWANY PRZEBIEG ZAJĘĆ

CZĘŚĆ WPROWADZAJĄCA

Wstępem do zajęć będzie rozmowa w klasie na temat źródeł codziennych wiadomości. Jakich wiadomości szukamy? Czy dotyczą kolegów, klasy, znajomych czy również miasta, okolicy, w której mieszkamy, całej Polski. A może „ekosystemem informacyjnym” jest to, co znajdziemy na newsfeedzie TikToka lub Facebooka? Lub też poruszamy się po ulubionych kanałach na You Tube, aby obejrzeć, co udostępnił ulubieni influencerzy?

CZĘŚĆ GŁÓWNA

I. Epoka nietadu informacyjnego

Internet sprawił, że źródła informacji są dziś praktycznie nieograniczone: formalne media, profile w mediach społecznościowych, relacje „live” przekazywane przez prywatnych użytkowników na YT, zdjęcia w mediach społecznościowych.

Gdzie szukać punktów odniesienia? Jak odróżnić fakty od opinii? Jak rozpoznać dezinformację. I jak bronić się przed cyberoszustwem internetowym?

Nauczyciel przytacza definicję faktu i opinii:

FAKT: dotyczy czegoś, co można zweryfikować, że jest prawdziwe. Informacja o faktach jest **konkretna** (miejsce, osoba, czas) i **rzetelna** (obiektywna – pokazuje wiele aspektów zjawiska).

OPINIA: odnosi się do oceny lub przekonania o czymś. To pogląd lub osąd. Jest subiektywna. **Zawiera emocje**, jest **wartościująca**.

Dzięki powszechnemu dostępowi do mediów, łatwe jest masowe rozprzestrzenianie dezinformacji. Dezinformacja to celowo tworzone fałszywe wiadomości w złych intencjach.

- **dezinformacja** – fałszywe informacje są tworzone i rozpowszechniane świadomie z zamiarem wyrządzenia krzywdy lub szkody.
- **misinformacja** – rozpowszechniane informacje są nieprawdziwe i powstały w oparciu o opinie innych. Często są to fałszywe, niezwerifikowane plotki, które nie są przypisane do żadnego konkretnego źródła. Ludzie je rozpowszechniają, ponieważ wywołują w nich emocje.

II. Dyskusja:

Co sprzyja dezinformacji?

Przykłady: rozwój Internetu, niski poziom umiejętności korzystania z mediów przez wybrane grupy społeczne, brak czasu na weryfikację, niskie kompetencje analityczne i językowe.

Jakie są cele osób, które szerzą dezinformację?

Przykłady: wzbudzanie podziałów poprzez wojnę informacyjną, zastraszanie, osiągnięcie nieuczciwego zysku.

III. Ćwiczenia moderowane przez nauczyciela

Część 1. Jak rozpoznać dezinformację?

Uczniowie zgłaszają propozycje, nauczyciel uzupełnia je o dodatkowe punkty, modyfikuje:

- brak autora lub nie można go zweryfikować,
- odwoływanie się do nieistniejącego kontekstu, którego nie potwierdzają inne źródła,
- fakty przedstawione są selektywnie w porównaniu z innymi źródłami,
- brak chronologii faktów lub celowa achronologia,
- obraz/zdjęcie niepowiązane z kontekstem lub dobrane tendencyjnie,
- język emocji, sztuczna sensacja.

Część 2. Jakimi narzędziami posługuje się dezinformacja?

Nauczyciel zadaje pytanie, uczniowie zgłaszają pomysły, nauczyciel uzupełnia informacje:

- **fake newsy** – wpisy i komentarze w mediach społecznościowych; wiadomości, w których przekazywane fakty są nieprawdziwe. Celowo wprowadzają w błąd, np. za podstawę biorą fragment autentycznej informacji i celowo go przekształcają;
- **boty** – zautomatyzowane konta, zwielokrotniające publikowaną informację;
- **farmy trolli** – opłacane grupy ludzi, którzy utrzymują fałszywe profile w sieciach społecznościowych, uczestnicząc w dyskusjach w celu promowania dezinformacji;
- **efekt kuli śniegowej** – akcje botów wpływają na algorytmy platform społecznościowych, które reagują na wysokie ilościowe zasięgi zainteresowania wpisem i wyświetlają go większej liczbie użytkowników. Wpis staje się wiralem, wyłącznie dzięki manipulacji reakcjami;
- **„deepfake”** – technika obróbki obrazu, która jest wspomagana przez sztuczną inteligencję. Sama nazwa to połączenie dwóch słów – deep i fake, z czego pierwszy odnosi się do deep learning (systemy głębokiego uczenia maszynowego), a drugi oznacza fałsz.

IV. Czym są „fake newsy”?

Nauczyciel analizuje z uczniami przykładowe informacje z Internetu, najlepiej jeśli byłyby prawdziwe, np.: „Zainwestuj w kryptowaluty, zanim przepadnie okazja”, „Twojemu bankowi grozi upadłość. Wycofaj swoje pieniądze”, „Rząd planuje w najbliższym czasie wprowadzenie nowego podatku od zysków kapitałowych. Wycofaj swoje oszczędności”.

Fake newsy to celowo stworzone, sensacyjne, nacechowane emocjonalnie, wprowadzające w błąd lub całkowicie zmyślane informacje, które naśladują formę głównego nurtu wiadomości.

Termin „fake news” nie obejmuje wszystkiego. Większość treści tzw. fake newsa nie jest nawet fałszywa, często jest autentyczna, wyrwana z kontekstu i wykorzystywana jako broń przez osoby, które wiedzą, że fałszywe oparte na żdźble prawdy są bardziej prawdopodobne do uwierzenia i udostępniania.

Nauczyciel pokazuje dwie informacje – prawdziwą i fałszywą:

- Oprocentowanie kredytu hipotecznego zmienia się w zależności od stóp procentowych
- Inwestując dzisiaj 100 zł w aplikację, zarobisz 1000 zł w miesiąc!

Następnie zachęca do **dyskusji w grupach**. Uczniowie omawiają, która informacja jest prawdziwa, a która fałszywa. Ważne jest, aby uzasadnili swoje odpowiedzi. Aby ułatwić uczniom rozróżnianie rzetelnych informacji od dezinformacji, nauczyciel może zadać pytania pomocnicze:

- Czy możliwe jest uzyskanie tak wysokiego zwrotu w krótkim czasie, inwestując niewielką kwotę? Co może się wydarzyć, jeśli oferta wydaje się zbyt dobra, by była prawdziwa?
- Co może oznaczać „dezinformacja” w kontekście finansowym?
- Jakie mogą być konsekwencje decyzji podjętej na podstawie nieprawdziwych informacji?

Po dyskusji nauczyciel tłumaczy, dlaczego:

Informacja 1 jest prawdziwa – oprocentowanie kredytów hipotecznych rzeczywiście zmienia się w zależności od zmian stóp procentowych ustalanych przez banki centralne, co jest jednym z mechanizmów regulujących rynek finansowy.

Informacja 2 jest fałszywa – obietnice szybkich i wysokich zysków przy minimalnym ryzyku są często związane z oszustwami finansowymi (np. piramidy finansowe, nielegalne inwestycje). Zyski na poziomie 1000% w miesiąc są nierealistyczne, a inwestowanie wiąże się z ryzykiem, które nie gwarantuje tak szybkich zwrotów.

V. Jak fake newsy mogą wpływać na decyzje finansowe?

Fake newsy mogą mieć znaczący wpływ na decyzje finansowe, zarówno na poziomie indywidualnym, jak i rynkowym. Nauczyciel przedstawia kilka przykładów pokazujących, jak mogą one wpłynąć na podejmowanie decyzji finansowych:

- Zakłócanie racjonalnych decyzji inwestycyjnych
- Podejmowanie błędnych decyzji przez konsumentów
- Krótkoterminowe spekulacje.

Nauczyciel podsumowuje, dlaczego ważne jest rozpoznawanie dezinformacji i jak fałszywe informacje mogą prowadzić do poważnych konsekwencji finansowych, takich jak utrata pieniędzy czy zaciąganie niekorzystnych kredytów. Uczniowie mogą także podzielić się swoimi doświadczeniami i przemyśleniami dotyczącymi dezinformacji w Internecie i mediach społecznościowych.

Prowadzący zajęcia przedstawia taktyki pomagające chronić się przed fake newsami. Metody opracowane przez Międzynarodową Federację Stowarzyszeń i Instytucji Bibliotekarskich (IFLA):

- Przeanalizuj źródło (aby rozumieć jego cele i intencje)
- Sprawdź autorów (aby zweryfikować, czy istnieją i czy są wiarygodni)
- Oceń pomocnicze źródła (aby upewnić się, że podają te same informacje)
- Sprawdź datę publikacji (aby wiedzieć, czy informacje są trafne i aktualne)
- Upewnij się, czy nie jest to żart (aby mieć pewność, że nie masz do czynienia z satyrą)

PODSUMOWANIE LEKCJI

Prowadzący zachęca do przetestowania poznanych taktyk. Przypomina również zasady bezpieczeństwa w sieci:

- Sprawdź nadawcę wiadomości e-mail: np. wiadomość e-mail wysłana przez NBP zawsze będzie pochodzić z adresu e-mail kończącego się na @nbp.pl.
- Nigdy nie ufaj przestaniem dalej e-mailowi.
- Pamiętaj, że adresy e-mail mogą być sfalszowane w taki sposób, aby wyglądały, jakby zostały wysłane przez danego nadawcę (email spoofing).
- Sprawdź linki w wiadomości e-mail: najedź kursorem na link (bez klikania!). Spowoduje to wyświetlenie pełnego tekstu linku. Niektóre programy pocztowe wyświetlą go na dole ekranu. Np. jeśli link nie zawiera „nbp.pl”, e-mail prawdopodobnie jest oszustwem.
- Sprawdź tekst w wiadomościach e-mail lub na stronach internetowych, zwracając uwagę na nietypowe sformułowania, błędy ortograficzne i literówki.
- Sprawdź numer telefonu niechcianego rozmówcy: mogłeś paść ofiarą „podszywania się pod numer dzwoniącego”. Dzieje się tak, gdy dzwoniący świadomie fałszuje przekazywane informacje, aby ukryć numer, z którego dzwoni.
- W przypadku fałszywych filmów, nawet jeśli wykorzystano sztuczną inteligencję, głos może nie być prawidłowo zsynchronizowany z ustami mówiącego, a obraz może zawierać błędy.
- Zachowaj podejrzliwość w stosunku do nieoczekiwanych wiadomości e-mail, połączeń telefonicznych lub stron internetowych, filmów i innych form komunikacji, które proszą Cię o natychmiastowe działanie (np. o pilny przelew pieniędzy) lub które wydają się zbyt dobre, aby mogły być prawdziwe. Jeśli podejrzewasz, że twoje dane zostały skradzione (np. hasła, dane logowania, dane osobowe), musisz natychmiast podjąć odpowiednie kroki, aby zabezpieczyć swoje konta i zminimalizować potencjalne szkody.

02 MATERIAŁ MERYTORYCZNY DLA NAUCZYCIELA

Fakt to stwierdzenie, które można zweryfikować. Stwierdzenie opinii nie jest faktem. Weryfikatorzy faktów pracują z treścią, która jest pisana; nie badają nowego materiału. Weryfikatorzy faktów czytają dany dokument i identyfikują oraz wyodrębniają całą treść wymagającą sprawdzenia faktów.

News jest nie tylko pakunkiem informacji, nie służy tylko do przesyłania i rozpowszechniania informacji, jest formą, która pozwala zweryfikować i stworzyć informację poprzez konwersację i weryfikację danych. Informacja to czynnik, który zmniejsza niewiedzę.

Komunikacja to proces tworzenia komunikatu, nadawania go i odbierania, a także interpretowania komunikatów nadawanych przez innych ludzi. Zasadniczym celem komunikacji jest wymiana myśli i idei oraz dzielenie się różnymi informacjami i wiedzą.

Następnie prowadzący tłumaczy uczniom, czym jest informacja.

W potocznym znaczeniu **informacja** to wiadomość, zawiadomienie, wyjaśnienie. W języku mediów **wiadomość** jest zaledwie podstawą tworzenia informacji. Źródłem informacji są **dane**, które stają się informacją, gdy zwracamy na nie uwagę i poddajemy je interpretacji, np. w czasie tworzenia newsa.

1. Jak fake newsy mogą wpływać na decyzje finansowe?

- Zakłócanie racjonalnych decyzji inwestycyjnych.

Fake newsy mogą wprowadzać w błąd, wpływając na ich percepcję rynku. Mogą na przykład wywoływać panikę lub fałszywe poczucie bezpieczeństwa, skłaniając do podejmowania decyzji na podstawie emocji, a nie rzetelnych informacji. Przykładem może być plotka o upadku dużej firmy, która prowadzi do masowego wyprzedawania akcji, mimo że firma w rzeczywistości nie ma żadnych problemów finansowych.

- Podejmowanie błędnych decyzji przez konsumentów.

Fake newsy mogą również wpływać na decyzje konsumenckie, takie jak wybór produktów czy usług finansowych. Na przykład, fałszywe informacje na temat nowej aplikacji do inwestowania mogą zachęcić osoby do inwestowania w sposób, który nie jest dla nich odpowiedni. Takie decyzje mogą prowadzić do utraty oszczędności lub nieoptymalnych wyborów inwestycyjnych.

- Krótkoterminowe spekulacje.

W obliczu nieprawdziwych informacji, inwestorzy mogą podejmować decyzje oparte na krótkoterminowych spekulacjach, licząc na szybki zysk z wahań cen. Tego rodzaju podejście często prowadzi do niepotrzebnego ryzyka, a długoterminowe konsekwencje mogą być negatywne.

2. 7 rodzajów dezinformacji i błędnych informacji

Ekosystem dezinformacji można podzielić na siedem rodzajów dezinformacji.

1. **Fałszywe połączenie** = Sytuacja, gdy nagłówki, elementy wizualne lub podpisy nie wspierają treści.
2. **Treść wprowadzająca w błąd** = Wprowadzające w błąd wykorzystanie informacji w celu przedstawienia problemu lub osoby w złym świetle.
3. **Fałszywy kontekst** = Kiedy prawdziwa treść jest udostępniana wraz z fałszywymi informacjami kontekstowymi.
4. **Treści podszywające się pod prawdziwe źródła.**
5. **Manipulowana treść** = Sytuacja, w której prawdziwe informacje lub obrazy są manipulowane w celu wprowadzenia w błąd.
6. **Treść wymyślona** = Nowa treść, która jest w 100% fałszywa, stworzona w celu oszustwa i wyrządzenia szkody.
7. **Satyra lub parodia** = Brak intencji wyrządzenia krzywdy, lecz istnieje możliwość oszukania.

Metoda SIFT to czteroetapowy proces oddzielania faktów od fikcji w Internecie (ang. *Stop, Investigate the source, Find better coverage, Trace claims, quotes and media to original context*).

Metoda ta ma na celu rozwijanie umiejętności weryfikacji bez konieczności korzystania ze żmudnych list kontrolnych.

Jakie są te cztery kroki?

1. Zatrzymaj się i sprawdź siebie i swoje emocje.
2. Zbadaj źródło. Dowiedz się, co czytasz, zanim to przeczytasz. Wyszukaj narzędzia do weryfikacji informacji/strony fact-checkingowe.
3. Znajdź lepszą relację. Poszukaj wiarygodnych raportów lub analiz dotyczących czytanych stwierdzeń.
4. Prześledź stwierdzenia, cytaty i media do oryginalnego kontekstu. Określ, czy informacje zostały wyrwane z kontekstu. Staraj się ponownie umieścić informacje w kontekście, aby lepiej zrozumieć ich ważność i intencję.

3. Zadaj trzy pytania. Co mówią inne źródła?

Zestaw trzech pytań, które pomogą Ci przebić się przez mgłę dezinformacji:

1. Kto stoi za tą informacją?
2. Przyjrzyj się osobie lub grupie, która to opublikowała. Jakich są ich referencje? Czy są wiarygodni?
3. Jakich są dowody?

Znajdź dowody, które przedstawiają twierdzenia zawarte w artykule/filmiku i wykorzystaj czytanie lateralne, aby poszukać więcej dowodów, które popierają — lub obalają — dowody.

Podczas oceny dowodów, spójrz na źródła, z których korzystasz. Staraj się dotrzeć do źródeł pierwotnych i korzystaj z renomowanych witryn, aby zweryfikować informacje.

Po udzieleniu odpowiedzi na te trzy pytania powinnaś/powinieneś być w stanie ocenić, na ile twierdzenie jest prawdziwe.

4. Wypróbuj techniki prebunkingowe

Prebunking, czyli prewencyjne obalanie, to proces obalania kłamstw, taktyk lub źródeł zanim uderzą. To jak szczepienie ludzi przeciwko dezinformacji.

Prebunking opiera się na teorii szczepień. Teoria ta jest teorią psychologii społecznej/komunikacji, która wyjaśnia, w jaki sposób postawa lub przekonanie mogą stać się odporne na perswazję lub wpływ, w analogii do tego, w jaki sposób ciało zyskuje odporność na chorobę.

Teoria ta wykorzystuje teorię szczepień stosowanych w medycynie, ale nie stosuje „szczepień” w odniesieniu do choroby, tylko używa ich do wyjaśnienia postaw. Ma zastosowanie w kampaniach publicznych ukierunkowanych na dezinformację i fałszywe wiadomości.

Teoria szczepień zakłada, że poprzez wystawienie ludzi na słabszą dawkę perswazyjnego argumentu i wcześniejsze go przez nich odrzucenie, rozwijają oni psychologiczną odporność na przyszłe próby manipulacyjnej perswazji.

Większość badań dotyczy „szczepień” stosowanych w komunikacji interpersonalnej (**perswazji**), marketingu i przekazach politycznych. Ostatnio teoria szczepień zaczyna być również wykorzystywana do przeciwdziałania negacjonizmowi nauki i naruszeniom cyberbezpieczeństwa.

Ludzie są podatni na sztuczki elektroniczne lub fizyczne, oszustwa lub przekłamania. To może prowadzić do odstępstwa od procedur i praktyk bezpieczeństwa i narażać jednostkę, organizację lub system na ataki, złośliwe oprogramowanie, kradzież danych lub zaktócanie pracy systemów i dostępności usług. „Szczepienie” w tym obszarze poprawia odporność ludzi na takie ataki. Psychologiczna manipulacja ludźmi często służy nakłonieniu, za pośrednictwem mediów i Internetu, do wykonania

czynności nieodpowiedzialnych i niebezpiecznych, które mogą prowadzić do ujawnienia poufnych informacji.

Debunking to proces obalania fałszywych informacji, mitów, teorii spiskowych czy dezinformacji. Polega na wykazaniu, że dana informacja jest nieprawdziwa lub wprowadzająca w błąd, często poprzez przedstawienie dowodów, faktów i rzetelnych źródeł, które zaprzeczają danej tezie. Debunking jest szczególnie ważny w kontekście walki z fake newsami oraz wszelkimi formami dezinformacji, które mogą wpłynąć na opinię publiczną i decyzje ludzi.

Jak działa debunking?

Proces debunkingu polega na kilku krokach:

1. Identyfikacja błędnej informacji.

Najpierw należy znaleźć informację, która jest fałszywa, niepełna lub celowo zmanipulowana. Może to być np. fałszywy artykuł w Internecie, zniekształcone statystyki, zmanipulowane zdjęcie lub wideo.

2. Analiza i weryfikacja.

Kolejny krok to dokładne sprawdzenie, co w danej informacji jest błędne. To wymaga często sięgnięcia do innych źródeł, konsultacji z ekspertami lub badania dowodów, które obalają fałszywe twierdzenia.

3. Prezentacja prawdy.

Po ustaleniu, że informacja jest fałszywa, debunking polega na przedstawieniu poprawnych danych, dowodów lub analiz, które wyjaśniają, dlaczego ta informacja jest błędna. Może to obejmować cytowanie wiarygodnych źródeł, pokazywanie statystyk, badania naukowe lub logiczne argumenty.

4. Edukacja i ostrzeżenie.

Celem debunkingu nie jest tylko obalenie jednej fałszywej informacji, ale także edukowanie ludzi o tym, jak rozpoznać dezinformację w przyszłości. Ważnym elementem jest również wskazanie, dlaczego niektóre informacje mogą być szkodliwe, manipulacyjne lub wprowadzać w błąd.

Przykład debunkingu z dziedziny finansów:

Fałszywa informacja:

„Inwestowanie w kryptowaluty to gwarantowany sposób na szybki zarobek. W ciągu kilku miesięcy możesz zarobić nawet 1000% zysku, nie ponosząc prawie żadnego ryzyka.”

Debunking:

Analiza twierdzenia:

Weryfikacja twierdzenia o „gwarantowanym zysku”: Gwarantowanie tak wysokiego zysku w krótkim czasie jest bardzo nieodpowiedzialne i jest typowym przykładem dezinformacji. Inwestowanie w kryptowaluty (jak np. Bitcoin, Ethereum czy inne altcoiny) wiąże się z bardzo wysokim ryzykiem, ponieważ ceny kryptowalut są bardzo zmienne i mogą drastycznie spadać w krótkim okresie.

Przykłady historyczne:

Kryptowaluty doświadczyły wielu gwałtownych wzrostów i spadków, a ich ceny mogą zmieniać się o setki procent w ciągu tygodni lub dni. Przykład: W 2018 roku cena Bitcoina spadła z prawie 20 000 USD na początku roku do około 3000 USD pod koniec roku. Zatem historia pokazuje, że takie inwestycje mogą prowadzić do strat, a nie tylko zysków.

Brak gwarancji w inwestycjach:

Zasada inwestowania mówi, że wyższe zyski wiążą się z wyższym ryzykiem. Żaden profesjonalny doradca finansowy ani bank nie gwarantuje takich zysków w tak krótkim czasie, bo jest to nierealistyczne. Rynek finan-

sowy, w tym rynek kryptowalut, jest nieprzewidywalny, a inwestowanie w kryptowaluty może prowadzić do utraty dużej części zainwestowanego kapitału.

Ostrzeżenie od instytucji finansowych:

Wiele instytucji finansowych ostrzega przed niebezpieczeństwem związanym z inwestowaniem w kryptowaluty, zwracając uwagę na ryzyko związane z ich zmiennością, brakiem regulacji i potencjalnym oszustwem (np. „pump and dump” – manipulowanie cenami przez duże grupy inwestorów).

Dlaczego debunking jest ważny?

- Walka z dezinformacją
- Ochrona opinii publicznej
- Budowanie krytycznego myślenia

Błąd potwierdzenia

Formą stronniczości, która wpływa na interakcję z dezinformacją, jest stronniczość potwierdzenia. Jest to tendencja do wyszukiwania lub interpretowania informacji w sposób, który potwierdza czyjeś uprzedzenia. Gdy informacje są zgodne z naszymi własnymi opiniami lub doświadczeniami, jesteśmy bardziej skłonni do interakcji z nimi.

Algorytmiczne uprzedzenia

Algorytmy wyszukiwarek to sekwencyjne formuły, które określają wyniki, które widzisz, gdy czegoś szukasz. Te algorytmy są złożone – biorą pod uwagę nie tylko Twoje wyszukiwane hasła i domniemaną trafność źródeł powiązanych z tymi hasłami, ale także takie rzeczy, jak Twoje poprzednie wyszukiwania, osobiste preferencje i lokalizację; czego szukali i na co klikali inni ludzie, a w niektórych przypadkach, czy firma zapłaciła za wcześniejsze wyświetlenie swoich wyników.

Bańka filtrująca

Bańka filtrująca (ang. Filter Bubble) to teoria Eli Pariser'a, według której personalizacja stron internetowych i mediów społecznościowych, z których korzystamy, tworzy bańkę filtrującą, która wysyła nam tylko informacje, wiadomości i sugestie, które potwierdzają nasze poglądy i polubienia – oddalając nas od innych informacji.

| nbp.pl/edukacja